

34. Lilla Herrängen/Ryttarns

Utdrag från fastighetskartan © Lantmäteriet 452076

Utdrag från Laga skifteskarta 1848 (Lantmäteriet)

Lilla Herrängen var ett torp under Storegård från 1792-1808 till 1828. Därefter backstuga till 1852.

Personer som bott på Lilla Herrängen

Den första som brukar torpet är Måns Sommar född 1764 som tidigare var Ryttare på Ryttartorpet nr.25 i Vrankunge. Det kan vara därför som torpet kallas "Ryttarns".

Hustrun Kjerstin Persdotter föddes den 1/1 1767 i Sjöby soldattorp.

Barn: Petter född 1790 död 18/5 1794, Gunnild född 1793 död 7/12 1795, Chatarina född 1796, Stina född 1799, Signild född 1802, tvillingarna Peter och Anna födda och döda 1806 samt Marta född 1809.

Måns dör 1828 och Kjerstin som nu är änka gifter sig den 28/12 1831 med änklungen Anders Svensson, född 1764, från Tvetaryds Norregård som "där njuter undantag".

Kjerstins barnbarn Anna Magnusdotter född 30/4 1824 i V. Torsås står skriven som fosterbarn hos dem. Kjerstin dör 7/1 1847 och Anders dör 5/12 samma år.

Sven Knutsson född 9/1 1805 flyttar in 1846 från V. Torsås. Sven är son till Knut Svensson och Cajsa Krusell i Silkesnäs. Om Sven står det att han är sjuklig. År 1852 flyttar han till närbelägna torpet Sjöaryd.

Källor: Skatelöv AI:4 sid 36, AI:5 sid 53, AI:6 sid 377, AI:7 sid 430, AI:8 sid 516 och AI:9 sid 522.

Äldre forskning om torpet:

"Ca 50 meter öster om stora vägen och invid utfartsvägen från Storegård var fordom en backstuga belägen. Stället kallades "Ryttarns". Fru Hulda Bergs farfar bodde på detta ställe, medan han uppförde mangårdsbyggnaden på Storegård." (Gunnar Nilssons torputredning 1952-53.)

Torpgrunden har vi tyvärr inte lyckats återfinna, men det torde varit det läge på torpet som lagaskifteskartan ovan visar.

Torpskylt är ej uppsatt.

Lilla Herrängen

Kompletterande text av Ingolf Berg

Enligt bouppteckningen år 1828 efter Magnus (Måns) Börjesson Sommar fanns det två kor, en gris och ett får som värderades till 28 Riksdaler Banco (den största tillgången). En tunn råg och 1/6-dels tunna korn värderades till 10 Rd. Hushållet var tämligen välutrustat med järn- och trä saker, bl.a. vävstol och väggeklocka. Vagnar och andra körredskap fanns inga förutom en skottkärra och en liten drög (kälke). Då torpet låg nära sjön fanns det båt, ett mörtnät och tre grövre nät. Boken "En levandes beskrivning" var den enda litteraturen. Ett supeglas och en åttings brännvinstunna tyder på måttlighet. Man åt på "en tolf" trä tallrikar och med 12 skedar samt fyra gamla knivar – gafflar fanns inte. De två porslinstallrikarna användes inte i vardagslag. Sex skålar och två tallrikar var av lergods. Sängkläder och linkläder tyder på att det varit många kvinnor/döttrar i huset. Av linnetyg fanns såväl bordsduk som takduk som hängdes över julbordet för att undvika nedfallande torv m.m., ett par gardiner, tre lakan, tre sparlakan, åtta handdukar m.m. Skåp, bord och skrin samt fyra kistor anges. Verktygen omfattade bl.a. tre hackor, sju skäror, två yxor, två såg, navare (borr) två saxar, hammare och tång. Hans garderob bestod av två bättre och tre sämre/gamla tröjor, 2 par vadmalsbyxor och ett par skinnbyxor, två par strumpor, en

hatt, halsduk, två par stövlar och ett par skor. Torplegan uppgick till 1 riksdaler och 16 skilling för tiden 29 september till 12 maj, vilket tyder på årsarrende om drygt 2 riksdaler (eller en slaktfärdig gris). Begravningen kostade drygt 6 (stor del var sannolikt brännvin) och prästen skulle ha drygt 1 riksdaler för mässan (den s.k. likstolen). Därtill kom 7 skilling i fattigprocenten. Tillgångarna värderades till 111 och skulderna uppgick till 11, vilket gav en behållning 90 Riksdaler Banco för änkan och de fyra systrarna Katarina, Stina, Sinnell/Signal och Marta (ogift) att dela på. De gifta döttrarna hade redan tagit ut delar av sin hemgift, huvudsakligen textilier.

Källa: Kinnevalds häradsrätts arkiv (SE/VALA/01552), Volym F II:19, nr 1297